

TANTÁRGYI LEÍRÁS

A tantárgy neve magyar nyelven:	Társadalomtörténet
A tantárgy neve angol nyelven:	Social History
A tantárgy kreditértéke:	3
A tantárgy elektronikus tanulmányi rendszer kódja:	BN-TARTOR-03-EA
A tantárgy besorolása:	kötelező
Az oktatás nyelve (ha az nem magyar):	magyar
A tantárgy gondozásáért felelős szervezeti egység:	Társadalomtudományok és Nemzetközi Tanulmányok Intézet
A tanóra típusa és óraszám:	Előadás, heti óraszám: 2, féléves óraszám: 0
Munkarend (nappali / levelező):	Nappali
A tantárgy meghirdetésének féléve:	2022/2023 1. félév
Előtanulmányi feltételek:	-

A TANTÁRGY CÉLJA, TANULÁSI EREDMÉYNEK:

A tantárgy célja, hogy a hallgató megismerje a modern kori magyar társadalom kialakulását, változásának főbb mozgatórugóit. A tematika központi eleme a társadalmi anomáliák iránti érzékenyítés, képesek legyenek elhelyezni saját környezetük társadalmi problémáit a közösség által kínált megoldásmódok között, azokat össze tudja hasonlítani. Megértse a magyar társadalomfejlődés sajátosságait, azok összefüggéseit a gazdasági fejlettséggel, ami befolyásolja és alakítja a foglalkoztatási szerkezetet, majd a vagyoni helyzetet. Ismerje, hogy az egyes szakmák pedig változó módon, de más-más presztízs értéket képviselnek a társadalomban. A társadalom működéséhez kapcsolódó alapfogalmak elsajátításával és megértésével alakuljon ki a hallgatókban a nagy ellátórendszerek vizsgálatának igénye és kritikája, az uniós szabályozás ismerete. Alakuljon ki a hallgatókban a társadalmi felelősség, a tudatos szerepvállalás attitűdje és az önálló gondolkodás. Az előadások interaktív jellegűek, hétről-hétre lehetőség nyílik a kritikai gondolkodás fejlesztésére, a kommunikációs rendszerek megfelelő használatára. A kurzus végére a hallgatók képesek a jóléti rendszereken belüli kihívások megfogalmazására, ismerjék a nagy ellátórendszerek megszervezésének problémáit a hazai és saját közösségük példáján át érzékeltetni.

A TANTÁRGY TARTALMÁNAK RÖVID LEÍRÁSA:

A magyar társadalomfejlődés sajátosságainak összefüggéseit vizsgáljuk a gazdasági fejlettségünkbe ágyazva, ami befolyásolja és alakítja a foglalkoztatási szerkezetet, majd a vagyoni helyzetet. Megismertetjük a társadalom fejlődésének alapfogalmait, így a foglalkoztatási szerkezetet, a jövedelem és vagyoni helyzetet, a presztízst. Bemutatjuk a mai társadalmi kihívások közül megismertetjük a nagy ellátórendszerek problémáit, az elöregedés és a foglalkoztatási szerkezet, a migráció összefüggéseit. Fontos területe a fogyasztás alakulásának megismerése, a nyugdíjrendszer és az európai jóléti rendszerek problémáinak áttekintése. A tantárgy ennek megfelelően felöleli a társadalomtörténetet, mint diszciplínát, a társadalmi paradigmákat. Bemutatja a változásokat a dualizmus-kori magyar társadalomban. Társadalmi rétegek, foglalkoztatási szerkezet, társadalmi mobilitás az első világháború után. Háborús veszteségek. Társadalom és gazdaság a keleti integrációban. Társadalmi rétegek, foglalkoztatási szerkezet, társadalmi mobilitás. A nyugat-európai társadalmi fejlődés fő vonásai. A 60-as és 80-as évek magyar társadalmi szerkezete. A magyar társadalom a rendszerváltás után. Társadalmi devianciák. Az uniós tagság és a társadalomfejlődés kihívásai. A magyar társadalom mai helyzete, tendenciák: a társadalombiztosítás, az egészségügy helyzete, társadalmi hatása. Szegénység és társadalmi kirekesztés. Fogyasztási típusok Magyarországon. Az európai szociális modell, a jóléti állam problémái.

A HALLGATÓ FELADATAI, TERVEZETT TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEI:

Meg tudja nevezni a társadalom működésének és mai gyakorlatának alapfogalmait. Ezeket az összefüggéseket esszékérdések formájában megfelelő mélységben ki tudja dolgozni a félév végi kollokvium esetében, A társadalom és a gazdaság kapcsolatát, a közélet őket érintő kérdéseit tudatos szemléletmóddal vizsgálják és értelmezzék a hallgatók. Használják a kommunikációs csatornákat, a témakörben született tudományos írásokat az ismeretszerzésre, hétről-hétre az előző órán elhangzottakból kritikai kérdéseket oldhatnak meg, folyamatosan használva az elektronikus tananyagot. Ezek visszacsatolása, a fontosabb kérdések megbeszélése, a tananyag logikai elrendezése eredményesen szolgálhatja a felkészülésüket a vizsgára.

A TÁRGY ÉRTÉKELÉSE:

Az írásbeli kollokvium során előre megadott esszékérdések három nagy területről (tradicionális, ipari és uniós társadalmi szerkezet) 35 pontot érhetnek el a hallgatók. Az érdemjegy ennek százalékos kialakításával történik. Így a hagyományos társadalmaktól a napi társadalmi anomáliákra válaszolhatnak a feladatok során. Hétről hétre az órákon két-három kérdés kerül feltevésre, és ismétlésre, ami folyamatosan rögzülhet a hallgatók gondolkodásában. A vizsgakérdések az előadások főbb pontjaihoz, az összefoglaló kérdésekhez kapcsolódnak, azokra reflektálnak.

Megajánlott jegy adható: Nem.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Gyáni Gábor: *Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig*. Osiris, 2001
- Tomka Béla: *Európa társadalomtörténete a 20. században*. Osiris, 2009 (Tomka Béla: Európa társadalomtörténete a 20. században 2020 Második átdolgozott Kiadás)
- Valuch Tibor: *Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében*, Osiris Kiadó, Budapest, 2005
- Bódy Zsombor: *Magyarország társadalomtörténete a két világháború között*, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, 2012
- Valuch Tibor: *Mindennapi történeteink : válogatott társadalomtörténeti tanulmányok*, 2020, Kronosz Pécs, 2020